

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETTO—YEAR XIII.

Costa 50c.

Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879.

Chicago, Ill., petek, 2. aprila (April 2nd) 1920.

Subscription \$4.00
Yearly.

APR 7 1920
Uredništvo in upravljivo pro-
stor: 2637 So. Lawndale ave.

Office of publication:
2637 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

STEV.—NUMBER 78.

Socialistični poslanci v New Yorku izključeni.

Demokratsko-republikanska večina je pogazila ustavne pravice, pahnila delavske zastopnike iz zbornice in preprečila izredne volitve. Izključeni poslanci bodo zopet kandidirali.

SLAMNIKARICE SE NISO UKLONILE PODJETNIŠKI SAMOPAŠNOSTI.

SODNIJSKA PREPOVED TUDI NI PRINESLA ZAŽELJE-MEGA USPEHA.

Med izgubljenimi in blodnimi dušami so tudi Slovenke.

Chicago, Ill. — Tvrda Eiger Bros. Co., ki izdeluje slammikarje, se je poslužila tistega sredstva, da zloni stvarno slammikarje, ki se ga poslužijo vsi trdovratni podjetniki, ki hočejo za vsako ceno ostati absolutni gospodarji v svojem podjetju. Tvrda se je obrnila na sodnika Sullivana za začasno sodnijsko prepoved, organizacija je pa proti tej začasni prepovedi vložila priziv, in minilo bo najbrž že nakaj tednov preden pride do obravnave.

Kompanija je mislila, da izpolnjuje začasno sodnijsko prepoved, da bodo delavce kar drže v njenem tovarnu. Delata je seveda ravnih brez zavetnih delavcev, ki se so odločili, da se ne vrnejo h kompaniji, ki noče priznati zahteve organizacije in smatra delavke za brcapravne sužnje. Začasna sodnijska prepoved je res onemogočila agitacije med delavkami, ki so ostale na delu navzven, da je stavka.

Ali sodnijski prepoved ni mogla zlomiti solidarnosti zavednih delavcev, kajti te delavke prihajajo redno na seje svoje organizacije, da izvedo, kaj se godi. Vprav te zavedne delavke so pa kompaniji tako potrebne, kot človeku oko v glavi, da vidi, kajti to so delavke, ki se razumejo na vsako delo v njih stroki, med tem ko je med stavkokazecami samo par šivalk, ki res zaslužijo to ime, druge se pa še daleč od tega, da se bodo lahko izurjene delavke v tej stroki. Stavkokazec si žuje zvesto kompaniji, ker se je najbrž v njih dušah porodila misel, da ne morejo delati za druge tvrde, zavedne delavke so pa dobile delo pri drugih kompanijah, ker se zavedajo, da se žučene delavke in da kot takoj lahko povzd delajo.

Vse tvrde so zdaj preoblečene z naročilom. Kaj pa tvrka Eiger itd.? Tam se pa žalostno obrajajo stavkokazec po delavnicem, zdehači in povprašujejo druga drugo, kajti so tista naročila, ki so bila druga leta. Med vsemi stavkokazecami je komaj pet šivalk, druge so pa šivalke le po imenu. Ko bo letosnja sezona končana, bo mr. Eiger še spoznal, da je ustrelil velikega koza, ker se ni pogajal z zastopniki organizacije, dokler ni bila pogodba med tvrdom in organizacijo ugodno in pravčno rešena za obe stranki in tudi podpisana od obeh strank. Seveda bo to spoznanje prišlo malo prepozno, ker sezona bo končana, toda Eiger bo lahko to napako popravil, če bo stvar dobro preudaril in izjavil, da hoče z organizacijo živeti v miru, kar rad potrdi s svojim podpisom na skupni pogodbi. Če pa mr. Eiger ne bo srečala pamet, bo se nadalje občutil delavsko solidarnost, dokler ne bo prišel do prepričanja, da s svojo trmoglavostjo škoduje le sebi in ne drugim. Če mr. Eiger ne verjam, da je tako, lahko vpraša mr. Slary, glavarja jeklarskega trusta, kako se kaj počuti po končani stavki in če zopet želi, da pride do stavke. Pamet je žamet, pravi slovenski (Dalej na 2. strani).

Jackson, Miss. — Legislaturna zbornica je odklonila žensko vojilno pravico s štiri in devetdesetimi glasovi proti tri in dvajsetimi. Zastonji je bil apel govornerja na poslance, da naj glasujejo za žensko vojilno pravico, kajti glasovanje je bilo zadnje v tem zasedanju o ženski vojilni pravici, ki konča v soboto.

Demokracija nekaterih poslancev se je pokazala v vsej glori, kajti so živili omih, ki so res misili demokratično in zagovarjali žensko vojilno pravico, med tem ko so pozdravljali govornike, ki so govorili proti ženski vojilni pravici.

Izredno demokratično se je pokazal podstanec R. H. Watts iz Pisaha, ki je zakričal: "Rajte grem v had (pake), kot da glasujem za žensko vojilno pravico." In ko je predsednik naznani, da hoče čitati brzojavke iz glavnega stana demokratične stranke, ki priporočajo glasovanje za žensko vojilno pravico, je nastal višas proti čitanju v zbornici.

Ta država je prva sprejela propisitev v imenu demokracije, da se kaj počuti po končani stavki in če zopet želi, da pride do stavke. Pamet je žamet, pravi slovenski (Dalej na 2. strani).

700 JAPONCEV PADAJO V BITKI Z RUSI V NIKOLAJEVSKU, SIBIRIJA.

London, 1. apr. — Po vestih iz Tokija je bilo 700 Japoncev ubitih v boju z boljševiki v Nikolajevsku, Sibiriju. Bitka je trajala dva dni od 13. do 15. marca. Iz Moskve poročajo, da ruske izgube znašajo 40 ubitih in 80 ranjenih. Vsa Sibirija se je dvignila proti Japoncem in splošna guerilsko bojevna ljudstvo lahko izbruhne vsak čas.

MIROVNA REZOLUCIJA PRIDE PRED SENAT.

PODNELEJK JE DOLOČEN ZA RAZPRAVO.

Demokratje zahtevajo več časa, da se pripravijo za opozicijo na podlagi ustavnih ugovorov.

Washington, D. C. — Republikanski voditelji naznajajo, da pride prihodnji pondeljek v senatu na dnevni red rezolucijo, ki proglaša mir z Nemčijo. Voditelji sodijo, da bo rezolucija sprejeta.

Rezolucijo so hodišči predložili v zbornici na veliki petek, toda demokratje so zahtevali več časa, da se pripravijo kot opozicionalna stranka, da na podlagi ustave izvrše svoje ugovore.

Kaj bo sledilo, če bo rezolucija po zatrdilu voditeljev republikanske stranke sprejeta v kongresu? Najbrž je bo predsednik vetril in prav težko bo kasneje dobiti dvetretjinsko večino, da bo ponovno sprejet prek predsedniškega veta, kajti število demokratov je tako veliko, da prepreči dve trešljansko večino.

Glasovanje se je vrnilo o vsem obožljene posebej. Louis Waldman je bil prvi izključen s 115 glasovi proti 28. August Claessen je bil dengi s 116 glasovi proti 28. Charles Salomon z enakim številom glasov in Sam A. DeWitt in Sam Or s 104 glasovi proti 40.

Izhko se pa zgodi tudi kaj druga, kajti predsednik lahko podvzame korake za sklenitev miru, ki prekrizajo vse načrte republikancev.

Vse ameriško ljudstvo želi, da se sklene mir, da je mogoče zopet ozviti trgovske stike v interesu ameriške industrije, ali v političnih krogih govore, da se voditelji republikanske stranke izrabili sklepanje miru z Nemčijo za sredstvo, s katerim misijo pri predsedniških volitvah napeljati vodo na svoj mil. Če bo ljudstvo patmetno v jeseni, bo kandidatom, ki se bodo jedili, koliko je njih stranka storila za sklenitev miru z Nemčijo, povedalo v obraz, da je stranka prav malo storila za blagostanje ameriških delavev in farmerjev, ki tvorijo večino ameriškega ljudstva. Poldrugo leto je minilo, od kar je bila sklenjena premirje, toda važnih socialnih reform ni opaziti nikdaj. O projektu za naseljevanje dosluženih vojakov na neobdelanem zemljišču ni slišati besede, želesnice so zopet pod privatno kontrolo, o državni korporaciji za obratovanje parnikov je vse utihnilo in ladje bodo najbrž prodane privavnim parobrodnim interesom. Tako govore v delavskih in farmerjih krogih. In če misijo profesionalni političarji, da bodo v jeseni z mirovno pogodbou zmečali vojlice, da ne bodo vedeli, kako naj glasujejo, se prav lahko dogodi, da se profesionalni političarji preprinjo, da so delali račune brez ameriškega ljudstva. Vsa znamenja med ljudstvom govore, da je sita faz in druge pričakujejo od svojih zastopnikov v kongresu delo v ljudskem interesu, ki pa ne leži v mirovni pogodbi, ampak je v socialnih reformah, ki so v tesni zvezki z gospodarstvom.

OBORSKI NAPAD V RESTAVRACIJI.

Louisville, Ky. — Trije oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali brez boja, so roparji odprli ogenj nanje. Trije gostje so bili ranjeni in eden je zadobil tako težke rane, da zdravnik dvomijo, da ga ohranijo priživju.

Oboroženi tolovaji so zgodaj vstopili v neko tukajenje restavracijo, a ker se gostje niso podali

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOSTE

Cene ogicajo za vse, kar ima stik s listom.

Naročna: Zadnjene drzave (izven Chicago) in Canada \$6.00 na leto,

\$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri meseca; Chicago \$6.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.40 za tri meseca, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

THE ENLIGHTENMENT

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6 per year;
Chicago \$6.50, and foreign countries \$7.00 per year.Datum v oklepaju n. pr. (March 31-20) poleg vsega imena in naslova
posessi, da vam je v tem dnevu poteka naročnina. Posertite jo pravo
zgornje, da se vam ne ustavi list.NAPACNO MODROVANJE IN KAZANJE NA
NAPACNE VZROKE.

Vsak še tako umazano profitarstvo najde svoje zagovornike v velebizniškem časopisu. Če kateri fabrikant pove, zakaj so se podražili produkti, ki jih on izdeluje, in naštetejo popolnoma napacne vzroke za podražitev produkta, tedaj se najde urednik velebizniškega dnevnika, ki proglaša te vzroke za veliko modrost.

Taki uredniki so menda tudi pri "Indianapolis Staru", kar dokazuje članek, s katerim hoče urednik odvaliti krivdo za podražitev obleke na povisane delavske mezde.

Pri svojem modrovovanju se sklicuje na besede nekega bostonskega tovarnarja, o katerem je seveda previdno zamolčal ime. Ta tovarnar je dejal, da so vzroki za podražitev obleke v primanjkovovanju delavcev, kajti dozdaj ni še k njemu prišel noben deček, rojen v Ameriki, in vprašal za krojaško delo. Po njegovi izjavji dela v tej industriji sami tujezemci in delavci, ki izdelujejo hlače in jopiče, zaslужijo po sto dolarjev na teden. Po tem uvedu sicer prizna tovarnar, da izučeni delavci zaslужijo po \$50 do \$60 na teden, toda z zgornjim trditvijo hoče tovarnar dokazati, da večina zaslubi po sto dolarjev na teden, manjšina pa po \$50 do \$60.

Po tem modrovovanju namiguje urednik, da bo krojaška organizacija obdržala v maju svojo konvencijo in da bo zahtevala le štirideset ur dela v tednu, ali da se dela le pet dni v tednu. "Seveda," pravi urednik, "če mora tovarnar plačevati tako visoke mezde, tedaj morata on in posredovalec imeti tudi profit."

Članek ima predvsem namen prikazati, da primanjkujejo delavci v krojaški industriji, ker ne prihajajo v Ameriko izseljeniki iz Evrope v tako velikem številu kot pred vojno in da krojači pošiljajo na univerze svoje otroke, mesto da bi se učili krojaštva, ki je danes dobro plačana obrt v Ameriki.

Poglejmo, če je res kar trdi šmokavzar. Po narodnosti dela v krojaški obrti največ Italijanov, Čehov, Poljakov in židov razne narodnosti. Otroci teh delavcev, ki so se rodili v Ameriki, dela to, kar delajo njih očetje in matere. Večinoma so postali delavci v tovarnah, v katerih izdelujejo obleke, perilo, suknje itd., prav malo jih pa pohaja na univerze. Stopiti je le treba v delavske kolonije raznih narodov, in vsakdo bo pronašel, da so krojaški delavci navadno tesno naseljeni v narodni koloniji drug poleg druga in da večina otrok dela v industriji, v kateri so delali njih starši.

Jasno pa je, da niso sedanje krojaške mezde povzročile, da so se obleke podražile skoraj za tri sto odstotkov, od kar je izbruhnila svetovna vojna. Delavske mezde se niso povisale v splošnem niti za to odstotkov, medtem ko vidimo, da stane danes obleka petdeset dolarjev, ki je stala pred vojno od deset do štirinajst dolarjev. Mezde se pa niso povisale v tej meri, kot je šla cena navzgor obleki.

Dokler je trajala vojna, so izdelovali vojaške obleke. Tovarnarji so izrabili ta položaj, pa so nagnali cene navzgor, češ, da nimajo delavcev, ki bi izdelovali civilne obleke. Prišlo je premirje. Pričeli so demobilizirati armade. Miljoni, ki so bili oblečeni v vojaške uniforme, so potrebovali civilno obleko. Prišla je ugodna prilika za tovarnarje. Povišali so ceno obleki pod pretezo, da je veliko pomanjkanje oblek na trgu, cena na trgu se pa uravnava po prihodu blaga na trg in po zahtevi po njem na trgu. Delaveci primanjkujejo, da ne moremo izdelati naročil, so rekli tovarnarji, in kdor plača dobro ceno, bo tudi prejel naročene obleke, kdor pa neće plačati dobrih cen, ta naj pa čaka na naročilo. Tako se je odigrala igra s podražitvijo oblek, ne pa tako kot pripoveduje velebizniški šmokavzar v interesu tovarnarjev.

Porezati je treba ogromne profite tovarnarjev in trgovcev z obleko, pa bodo cene padle. Do danes še ni noben delavec toliko zasluzil s svojim delom, da bi postal miljonar. Izkaz davčnega urada pa dokazuje, da smo v vojni dobili trideset tisoč miljonarjev, ki so podjetniki ali trgovci. Ta izkaz govori, kje je treba začeti, da padejo cene. Po tem izkazu ni treba pričetih pri delavcih, ampak nujna potreba je, da se prične zniževati dobček pri podjetnikih in trgovcih.

Kako naj stariši podučujejo otroke o poštanju človeka.

Iz zveznega državnega zdravstvenega departmanta.)

V prejšnjem članku je bilo pojasnjeno, da je dolžnost staršev podučiti otroke o spolu že v naši mladosti in da naj se prične ta păduč najkasneje, ko je otrok star šest let. Pojasnjeno je bilo tudi, da je prepozno, ako starši pričnejo poznej in da povzroča velike neprijetnosti, kako otroci ne dobijo pravočasno nobenega poduka sploh o spolnem življenu.

Vsek otrok je radoveden, ko nekoliko odraste, kako je prišel na svet, kako je postal itd. Nekateri starši imajo navado, da otroki sploh nič ne podučijo o tem, ampak samo pravijo, Bog te je dal, voda te je prinesla itd pa ka ka staršeta. Da pa s tem "podukom" otroci niso zadovoljni, je ménuda že vsak vsaj nekoliko pateten oče in mati prepričan. Ako starši sami ne pojasmijo tega otrokom, isti dobijo pojasnilo od drugih oseb in sicer na tak način, da ni popolnoma ménimo ne za odrăščenju, in da se tem manj pa za otroke, kateri razum že ni popolnoma razvit. Da je to resnica, ne more nihče zanikati. In da ima ravno tak "poduk", katerega dobijo otroci od nepoklicnih oseb, slab učinek na otroke, tudi ne more nihče zanikati. In staršev dolžnost je, da pravočasno pričnejo s tem podukom in nihče drugi ne. Starši so prvi učitelji otrok, te več dolžnost, da dajo otrokom ves poduk o človeškem spolu in postanku človeka in nihče drugi ne. Dobijo se osebe, ki se smatrajo za učitelje o tem delikatnem vprašanju, za katerega pa nimajo nobene dolžnosti. Vsak otrok ima največ zaupanja v staršem, zelo olajšan. Vsakdan, kdor hoče imeti kako brošuro, ne tudi komite, da te rezignacije predloži županu Thompsonu. Dalje so sklenili, da obdržavajo se prihodnji dan ob eni popoldne. Voditelji ognjegascov pravijo, da podajo tri četrtnike ognjegascov svoje rezignacije, če mestni svet ne bo ravnal pravilno z ognjegasci.

Vsički tega starši ne zanemarite tega podnika. Podučujte otroke, dokler je čas, ko je prepozno, otroci ne potrebujete več tega poduka, ker so dobili že vsa pojasnila v tem oziru in sicer od oseb, katere imajo najmanj pravico pojasniti nevednim to velevažno vprašanje.

Zvezni zdravstveni departmament je izdal v tem oziru veliko podučenih brošur, s pomočjo katerih je poduk o človeškem spolu staršem zelo olajšan. Vsakdan, kdor hoče imeti kako brošuro, naj piše na "U. S. Public Health Service, 228 First Str, N. W. Washington, D. C." in bo dobil te brošure brezplačno. Dobti lahko brošure, v katerih so razna pojasnila katere rabijo starši, brošure za dekle in brošure za dečka. — Staršem svetujemo, da naroče te brošure za se ali pa za svoje otroke. —

prav lahko tudi pojasniti kako pride na svet mladi psiček, maček ali zajček. Pojasnite mu, da ima mati — zajka ali mačka v sebi toliko prostora, da hrani mladega zajčka ali mačka mestno, da bi legla juje in da ga ima toliko časa v sebi, dokler ni živ, ali toliko močan, da zamore živeti na svetu. Naravno produkcijo mleka v materinih prsh, katerega sesajo mladi zajci naj se previdno razpolmači.

Vprašanje kako pridejo otroci na svet, naj se polagoma na podlagi že danega poduka, previdno toda jasno in razumljivo pojasni in sicer z ozirom na otrokovo starost. Ne sme se nikakogotovo vprašanja za molčati in tudi ne preveč direktno pojasniti. Vsakokrat naj se otroku pokliče v spomin, kako nastanejo cvetlice in tako počasi navaja na drug poduk. Nesmiselno je pa dati otroku ves poduk naenkrat, ampak naj se polagoma in ozirje se na njegovo starost podučuje o tem velevažnem predmetu. Ako otrok dobí vse pojasnilo, ko je dozorel, se bo večno lažje varoval raznih škodljivih vplivov od strani pokvarjene družbe. Ako otrok dobí v svoji zgodnji mladosti ves potreben poduk, tem lažje bo razumel važnost svojega poklica kot fant ali dekle in tem lažje bo razumel nekatero važna vprašanja o starih, katere mora razumeti, ko je dorastel.

Ognjegasci so izrekli na svoji seji, da je povisanje mezde za \$192 na leto slabša žala. Petina ognjegascov je takoj podpisala svoje rezignacije, ki postanejo veljavne prihodno sredo. Izvolili so tudi komite, da te rezignacije predloži županu Thompsonu. Dalje so sklenili, da obdržavajo se prihodnji dan ob eni popoldne. Voditelji ognjegascov pravijo, da podajo tri četrtnike ognjegascov svoje rezignacije, če mestni svet ne bo ravnal pravilno z ognjegasci.

Nasprotniki delavstva priporočajo najbolj radikalna sredstva proti ognjegascem, čeravno se je povедalo dosti razumljivo, da so za uspešno gašenje požara potrebljeni izvezbani ognjegasci, ne pa novinci, ki se ne znajo še obrniti. Ti ljudje priporočajo, naj se ognjegasci nadomestijo z milicijo. Ti gospodje ne pomislijo tako daleč, da bo tako pošteje še bolj omrzilo milice pri organiziranem delavstvu, ker bo doprinešen dokaz, da se milice vporablja proti delavcem, ki zahtevajo povisanje mezde kar s sedanjem mezdou ne morajo izhajati v času draginje.

Lloyd George je priznal, da je velika večina Ircev proti home rule predlogi, ampak to je vse, kar jim daje Anglija. "Velika večina Ircev je za neodvisnost in republiko, kar tega ne bodo nikdar dobili."

Voditelji Delavske stranke in Asquithovi liberalci so ves čas govorili začetki medklice nakar je Lloyd George zahteval, da naj John Anderson, vodja Delavske stranke v parlamentu, direktno odgovori, da li je on za irsko republiko. Anderson ni hotel odgovoriti, namesto njega je pa odgovoril John R. Clynes, drugi delavski voditelj, da je Delavska stranka proti irski republike.

Predloga za home rule je bila po končani debati drugič odobrena s 348 glasovi proti 94.

Zupan Thompson namernava odpraviti zmehnjava na ta način, da imenuje poseben razsodilski komite, v katerega hoče imenovati tri departementne predstojnike in pet mestnih svetovlakov.

Stavka delavcev, ki odvajajo odpadke še tudi ni končana in odpadki leže v stranskih ulicah in okužujejo zrak. Zupan upa, da se ti delavci vrnejo na delo, ko bo imenovan razsodilski komitej.

Predloga za home rule je bila po končani debati drugič odobrena s 348 glasovi proti 94.

D'Annunzio je proti republiki.

London. — D'Annunzio je obeležil manifest na Reki, v katerem zanika veste, da on namernava oklicati republiko na Reki.

Dalje pravi, da so to veste raznesli njegovi sovražniki. Iz Trsta javlja, da je položaj na Reki tak, da vsak čas lahko izbruhne revolucija. D'Annunzio je pomemel v ječu več kot tisoč svojih nasprotnikov.

Napadi na policijske barake na Irskem.

Dublin, Irsko. — V sredo je več kot sto oboroženih mož napadlo policijske barake v Durnsu s puškami in petrolejskimi bombami. Napadale so razkrusili del poslopja in nevarno ranili dva policista in nato so se umaknili.

Sovjetska vlada oklicana v Sibiriji.

Vladivostok, Sibirija, 22. marca. — Dne 1. aprila se otvoril tukaj kongres sovjetrov in istega dne bodo oklicana sovjetska vlada po vsej Sibiri.

Dve tretjini okrožij v vzhodni Sibiriji sta že sprejeli sovjetski sistem in zemstvo so pripravljena oddati kontrolo brzi odpot.

To odprtje je povzročilo živahno diskusijo med biologin in znanstveniki sploh, ki se bavijo s postankom človeških plemens.

MILJONARJEVA ŽENA UMLAČA NA POSLEDICAH PTOMENE.

To odprtje je povzročilo živahno diskusijo med biologin in znanstveniki sploh, ki se bavijo s postankom človeških plemens.

SLAMNIKARICE SE NIŠO UKLONILE PODJETNIŠKI SAMOPAŠNOSTI.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Pregovor, ki posebno velja za trgovske podjetnike, verujejo,

da so absolutni gospodarji v svojim podjetju ob času, ko vstaja po vsem svetu demokracija in se ne

da več potiski v temni kot, da

tam čaka kot ponizna dekla, kjer

je gospodar pokliče, da priside k

mizi in pove, kako naj bodo utrav-

nate življenke in delovne razme-

re za ljudi, ki producira s svojim delom vse bogastvo.

Jugoslavia protestira proti Italijanski okupaciji Skadra.

Washington, 1. apr. — Tukaj

je jugoslovanska legacija je

bila uradno obveščena, da je ju-

goslovanska vlada posila vrhov-

nemu svečni protestno note proti

okupaciji Skadra v severni Alba-

niji po Italijanah.

PISARNIŠKI USLUŽBENCI
VZTRAJAJO V STAVKI.

Potolažiti se niso dali z drobtinami, ki so jih jim dali mestni očetje.

Chicago, III. — Mestni svet je sicer dovolil 10-odstotno povisanje mezde, toda zaključek ni pogodil, da se pisarniški uslužbeni mogoče izvrši, da se občuti preveč osamelosti, ki postane za žensko zelo depravita reč, če dške pride v leta, ko nima več privlačne sile. Vse slovenskih izgubljenih duševnih dnevi je devet. Med jimi pa bleže kot svetle zvezde "dolga" Ana iz vasi na Gorenjskem, v kateri je slannikarska obrt doma, njen soprog, ki je pred letoma pokazal, da mu je držba izgubljenih dušev najbolj všeč, in njena mati. Okoli teh "svetlih" zvezd se pa svetje kakor v vsemiru "žlahta" do devetega kolena.

Med stavkokazicami je tudi nekaj izgubljenih slovenskih dušev. Zdi se pa, da je stavkokazivo nekatere, takim izgubljenim duševim kar v krvi, ker izvadno stavkokazi kar era "žlahta", kjer se ta bolezni pokaže, izjemo dela leta. Olga, ki je re "lastni" famili izgubljenih in blodnih dušev pridružila mogoče iz vroča, da ne občuti preveč osamelosti, ki postane za žensko zelo depravita reč, če dške pride v leta, ko nima več privlačne sile. Vse slovenski

DOPISI.

svojega bračanca iz Renče v Vipavski dolini. Pismo se glasi:

Slovenija, Loka, Slovenija, Jugoslavija, 27. februar 1920. — Pri nas je sedaj veliko novega. Ta teden smo dobili novo višo, a zdi se mi, da ne bo dolgo, ker ni mogoče, da bi nas vladali taki reakcijonarji, kot so jih zdaj postavili. Prvi vtiči vlade so zelo slabi. No, homo videli, kaj nam prinese bočnost.

Jadransko vprašanje je sedaj glavno. Sliši se, da smo dobili zopet nov ultimatum; mi pa odločeno odklanjamо vse to. Na vsak način nas hočemo izročiti na milost Italije. Zaveznički, razen Amerike, so nam prokleti malo nakanjeni. Sedaj se vidi vsa tista demokracija, za katero se je boril toliko ljudi in je bilo toliko krvnih žrtev. Šveda, gospodje v Parizu se tega ne zavedajo.

Družgo, pri nas nič manj važno je valutno vprašanje. Danes se dementirajo vesti, da je nova vlada ustavila zamenjavo novčanice, resnica pa je, da se bo zamenjava nadaljevala, kar je čisto prav, kajti zadnje dni je prišlo veliko ponarejenih bankovev med ljudi, da se je kar čuditi. Za sedaj imajo že deset ponaredb odkritih in to samo pri tisočkih. Danes se ne čudi, če je pri kolevanju bankovev bilo v primeri s prvimi žigosanjem kolevanjih več miljard kron manj, kot pa prvotno. To je razumljivo, kajti ljudje so se bali dvajsetstotne izgube, kar se je takrat odtegnilo. In posledice danes so da imamo toliko ponaredb. Tudi na manjših bankovevih je najti ponaredbe. Čas je že, da zamenjamo star vavriški denar, če ne, bomo vsled obilnega deharja postali — berači, kajti kmalu ne bo več sploh mogoče kaj kupiti, ako pojde tako dalje.

Danes sem prejel nekaj denarja v novih novčanicah. Mali bankoveci po 40 krov (10 dinarjev) se mi dopadejo, dočim so oni po 100 dinarjev (400 krov) in po 1000 dinarjev (4000 krov) zelo neokusni. Do 15. marca mora biti vsa zamenjava gotova in na vse pozneje prinesene bankovce se ne bo več oziralo.

Spanaka bolezen preej močno razsaja tudi pri nas. V Luki je zbolelo mnogo oseb in nekaj jih je že podleglo. Letos imamo zelo čudno zimo. Ves čas je lepo in toplo. Sicer se večkrat pripravlja k snegu, a noga in ga in ni. Gotovo se bo to maščevalo nad nami spomladi. Kadar je mala zima, pravimo, da je "sirotska". letos pa je še vedno kot to. Gotovo se nas je zima ušmilila, ker imamo tako malo oblike. No, potolažimo se! Čez par let — ako ne bo druge nesreče — bomo tudi mi imeli dovolj oblike. Naše tovarne za suknjo prično skoro z obratom in zgradili bodo nove. Sedaj izdelujejo skutočno ponajveč mali obratev iz domačih voline. Kdor ima volno, si da delat oblike iz nje. Cena volni je tudi poskocila; za 100 krov ne dobi nikjer kilograma volne.

Zadnje čase se pri nas precej govor o zbljanju z Rusijo. Resnica je, da je Rusija fakti, ki ga je vpoštovati, a na to še ni misli, da bi naša vlada poslala svoje zastopnike v Moskvo. Ne vem, kako bi se drugače zbljali. Dobro bi bilo, da naša vlada poslje svoje zastopnike v Rusijo, kajti to bi bilo velikega pomena za naše ljudi, ki so tam in ki trpe ter žakajo odrešenja, ne morejo si pomagati, ker ni nobene zvezne z drugimi, vladami. To včasih je vse lastne izkušnje. Ko sem bil v Rusiji, smo se obračali na vse strani, toda od Jugoslavije ni bilo niti slišati. V Rumuniji nas je tamošnji uradnik pri jugoslovanskem atcaju nahrali, da so vam tisti, ki se nahajajo v Rusiji, v zagoni. Tega ni rekel iz svoje iniciative, temveč je odprto povedal, da nas vojno ministrstvo smatra za take. To nam je bil poklon od takratnega radikalnega ministrstva (julij 1919).

"Prosveta" mi zadnje čase zelo zaostaia. Ne vem, ali leži tukaj na cenzuri ali kje. Kdo pa sta vas "Kajtebriga", in reporter pl. Gajšča? Njuna satira se mi dopade in včasih je zelo posrečena. — Tomo Jerala.

Chicago, III. — Kot zrealo razmer v pokrajinh, katere je zasedla italijanska armada v starem domovini naj sludi pismo, katero sem pred kratkim dobil od

v delavsko strokovno in politično organizacijo, kot pa Renčane.

Toda, kakor se razvidi iz omenjenega pisma, so se ljudje izpreobrnili in da so se ljudje pričeli zanimati za delavske strokovne in politične organizacije. Edina dobrota zadnje strašne vojne je ta, da so padle ljudstvu luskine raz oči. Rojaki v starem kraju so izpregledali in spoznali, da je edino socijal-demokratska stranka ona organizacija, ki da vsakemu, kar je njegovega, ki veli, ne kradi svojemu bližnjemu, da ne boš sam okrajen, bodi pravičen, da se tebi ne zgodi kričica, ne stavkokazi in ne polni avojih žepov s stavkokosačkim zasluzkom, ne bodi lakomen in ne škodi svojemu bližnjemu na noben način, bodi odkritosrečen naprav svojemu bratu-sotropinu in bodi zvest sobojevnik za delavske pravice, ker ni več daleč čas, ko bo zaplapala zastava pravice nad kričico in gorje onim, ki so bili krivični. — Ant. Vičič.

Ramsey, O. — Med dvanaesto in četrto uro popoldan so neznauni postopaj napadli neko 11-letno angleško dekle, ko je bila na poti v bližnjo mesto Adino — dve milji od tukaj — po zdravila za svojo bolno mater. Najprvo

so jo onečastili in nato ubili ter truplo zavickli v goščavo.

Ker delki ne prisijo do časa domov so jo sosedje šli iskat in po trudapočinem iskanju poznajo v noči so našli njeno truplo v goščavi blizu Paik ceste. Zločina so osumljeni štiri črni in en Grk, ki so še vsi pod klučem. — J. S. narčnik.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila
1897.

Podpora Jednota.

Čakovec, 17. junija 1920
v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 1897-28 So. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.**UPRAVNI ODBOR.**

Predsednik Vincenc Čačkar, podpredsednik Anton Hrist, Rue 140, Canonsburg, Pa., nadzorni gl. tajnik Mati Turk, tajnični bočničnički oddelki Paul Berger, nadzorni gl. knjigarni Frank S. Tavčar, upravitelj glasila Filip Češnik.

POROČNI ODBOR.

John Underwood, predsednik, Rue 105, Springfield, Ill., Martin Želenikar, Rue 278, Barberville, Ohio, Jos. Radiček, Rue 432, Smiths, Pa., Frank Šmarak, Rue 2000, Cleveland, Ohio.

BOLNICKI ODBOR.

OBREDNA OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZNODNO OKROŽJE: Rudolf Pistorič, Rue 252, Bridgeport, Pa., Anton Radiček, Rue 73, Wick Haven, Pa.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Rue 104, Gross, Kansas, za Jugozapad. Leo Kuban, Rue 244, Gilbert, Miss., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matti Petovič, predsednik, 1897-28 So. Lawndale Ave., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrožič, Rue 116, Kremštejn, Minn., Jos. Kelen, Rue 181, Rue 73, Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Čačkar, John Underwood in Matti Petovič.

Združiljeni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Alek, Rue 2126 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

JOŠ TRČKI, Rue 181, Lawrence, Pa.**Jožko Oravec, Rue 242, Hazelwood, Detroit, Mich.****Jan. Šukl, Rue 1101 E. 52. St., Cleveland, Ohio.****Mary Udovit, Rue 1846 So. Racine Ave., Chicago, Ill.**

VRHNOVNI ZDRAVNI: Dr. F. J. Kern, Rue 2208 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ODGOVORNJI UREDNIK "PROSVETE": John Zavrelnik.

POROČI: — Korrespondenci s gl. odborniki, ki delajo v poverjenih uradu, se vrži takšna VSA MPA, ki se nadaljuje na posebni gl. predsednik in upravitelj. Predsednik: S. N. P. J., 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE ZBLOŠČIŠČNI PODPORE so nadzori: Bolnišnica nadzivne S. N. P. J., 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DEPARME POŠILJATVE IN STVARI, ki se naroči gl. izobraževalnega odbora in jednotne pošte na naslov: Težajevna S. N. P. J., 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLOŠČIŠČNI PODPORI so pošiljate na naslov: Blosčiščni S. N. P. J., 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritočje zgodno poslavljati v gl. izobraževalnega odbora na naslov: M. Petovič, predsednik izobraževalnega odbora, cigar naslov je zgoraj.

Vsi pritočje na gl. posredni odbor se naj pošiljati na naslov: John Underwood, Rue 105 Street, Springfield, Ill.

Vse pritočje proti izrednemu planu se naj pošiljati na naslov: Predsednik: S. N. P. J., 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi na drugi urad, komisijo, apel, varčevanje in podobno, kjer je v zvezi z glasbenim jednotnim, naj se pošiljati na naslov: "Prosveta", 1897-28 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Naznanilo in vabilo

Slovenski dilektantji dramatičnega kluba v Conemaugh, Pa. priredo dne 10. aprila zabavni večer v drorani Sv. Anejša na Martine Alley. Na programu je krasna haloga "Neubogljiva hči" — ali "najdena matka na materinskem grobu." Valed tega se najljudejne vabijo v rojakinje, da se vidičeče te prireditve v velikem štiku, marsikaterom bodo lahko ostali spomin na omesjeno igro za vse življenje. Tu podamo površne podatke predstave:

1. Slika: Obup in tripljenje vdove Ivane Pečikan in njene hčere Olge.

2. Slika: Sestanek Olge s židovskim skrivnim trgovcem z dekle.

3. Slika: Neubogljivost in trmočnost Olge napram materi — njen beg, ter smrt njene matere.

4. Slika: Sestanek s prijateljico v tujini — Olga spozna, da je bila prevarana. Obupno seje po orečju, ter usmrtil zapljivega usiljenca in zbeži!

5. Slika: Olga zasledovanja po policiji — dobi službo na begu pri periodi Marti.

6. Slika: Olga se povrne in demovino — Policia jo najde mrtvo na grobu njene matere.

V tih zadnjih sliki bodo pretresajoči prizori, iluzija duha na pokopališču.

Torej cenjeni rojaki in rojakinje, v bližini Johnstowna, poseteite to krasno in pomembljivo prostosto ki vam nudi nekaj dober še niste imeli prilike videti in gotovo smo, da vam ne bodo žal za troške.

Pri predstavi bodo prosta zavetja in ples. Pri vseh predstavah sodeluje izvrstna orkester godba.

Zadetek točno ob 7½ ure zvezd.

Vstopina za moške 60c, dame 50c, otroci 30c.

Cistni prebitek je namenjen za nabavo kostumov in v drugih igralskih potrebskih. Torej pridite vse in vključite se z nami. Ulijedno vabi Odbor.

Premislite dobro, komu boste izročili donar za pošiljatov v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša počasti hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane zaprake starim izkušenim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljatve se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

200 krov..... \$1.90	1.000 krov..... \$ 8.70
400 krov..... 3.60	5.000 krov..... 43.50
500 krov..... 4.50	10,000 krov..... 87.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER.

DR. LORENTZEN,

zdravni revmatizem, srčno hib, selodčna, jetorna, obistna in druge bolezni uspejno z chirurgičnim in električnim zdravljem.

Najstarejši in popolno urejeni zdravniški urad na Štefanjevem okrožju. Nasveti in pojasnila brezplačno.

Miners Bank Bldg. ::::: Eleveth, Minn.

TELEGRAM.

Clan naše tvrdke Gosp. Leo Strukelj nam je sporobil potom kablogram, DA JE PREJEL IN RASPOSILJAL IZ LJUBLJANE VSE ZA BOJE (BAKSE), ki so nam bile izročene do 17. januarja 1920 in so bile odpodane v Jugoslavijo na parniku "ARGENTINA".

Druga pošiljatev odbija 30. marca 1920. Na roki imamo veliko število zabojev za Jugoslavijo in ktorih nam pošilje svoja baklova do 20. aprila 1920, bo odšlo vse z tretjo pošiljatvijo. Gosp. Leo Strukelj bo poškal tako dojgo v Jugoslavijo, da bo preskrbel točno razdelitev od nas poslanega blaga.

Vsek rojak naj torej hti, da čimprej pomaga svojim dragim v starem kraju.

Teka (bakse) zaboja od 10 do 1000 funtorov, cena za vnosino 14c na funt.

Pozdrav!

STRUKEL & HORAK.

European Trading & Export Company,

55 Ninth Ave., cor. 18th St.

Tel.: Chezna 2966.

NEW YORK

